

InterMap Térinformatikai Tanácsadó Iroda

1037 Budapest, Viharhegyi út 19/c.
Tel.: 06-1-212-2070, 06-1-214-0352, Fax:
06-1-214-0352
Honlap: www.intermap.hu, e-mail:
info@intermap.hu

**HIDASNÉMETI ÖNKORMÁNYZATA POLGÁRMESTERI HIVATALÁNAK
SZERVEZETFEJLESZTÉSE**

STRATÉGIATERVEZÉSI ALAPISMERETEK

Oktatási segédanyag

Készült az Új Magyarország Fejlesztési terv Államreform Operatív Program „Polgármesteri Hivatalok Szervezetfejlesztése” Pályázat Hidasnémeti község szervezetfejlesztéséről ÁROP 1.A.2/A-2008-0278 kódszámú pályázat keretében

2009

VIA D'ORO KÖZIGAZGATÁSFEJLESZTÉSI TANÁCSADÓ ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.
AROP.PALYAZAT@YAHOO.COM
30-555-9096

TARTALOM

1. A HELYI ÖNKORMÁNYZATI RENDSZER
2. AZ ÖNKORMÁNYZATOK FELADATRENDSZERE
3. A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK RENDSZERE (JOGÁLLÁSUK ELTÉRÉSEI)
4. A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK SZERVEZETE ÉS MŰKÖDÉSE
5. AZ ÖNKORMÁNYZATOKKAL KAPCSOLATOS ÁLLAMI FELADATOK
6. AZ ÖNKORMÁNYZATI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELI SZERKEZETE
7. AZ ÖNKORMÁNYZATOK GAZDÁLKODÁSA
8. AZ EU ÉS AZ ÖNKORMÁNYZATOK

1. A HELYI ÖNKORMÁNYZATI RENDSZER

CÉL:

A MUNKATÁRS ISMERJE MEG:

1. AZ ÖNKORMÁNYZÁS ALAPVETŐ TARTALMÁT, FŐBB ELEMEIT ÉS FORMÁIT

ÖSSZEFOGLALÓ:

- AZ ÖNKORMÁNYZATI RENDSZER TÖRTÉNETE
- EURÓPAI ÖNKORMÁNYZATI RENDSZEREK
- A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK EURÓPAI CHARTÁJA
- ALKOTMÁNYOS ALAPOK
- A HELYI ÖNKORMÁNYZÁS GYAKORLÁSÁNAK KÖZVETLEN MÓDJAI

FOGALOM:

- ÖNKORMÁNYZÁS, AUTONÓMIA
- A JOGGYAKORLÁS KÖZVETLEN ÉS KÖZVETETT FORMÁJA

ELLENŐRZŐS KÉRDÉSEK:

1. HASONLÍTSA ÖSSZE A FŐBB EURÓPAI ÖNKORMÁNYZATI RENDSZEREKET!
2. MELYEK A HELYI ÖNKORMÁNYZÁS ALKOTMÁNYOS ALAPJAI?
3. MELYEK A HELYI ÖNKORMÁNYZÁS GYAKORLÁSÁNAK KÖZVETLEN FORMÁI

2. AZ ÖNKORMÁNYZATOK FELADATRENDSZERE

CÉL:

A MUNKATÁRS ISMERJE MEG:

1. A HELYI KÖZÜGYEK KÖRÉBE TARTOZÓ KÖZSZOLGÁLTATÁSOK, FELADATOK TÍPIZÁLÁSÁT
2. AZ ÖNKORMÁNYZATI SZINTEK ÉS ÖNKORMÁNYZATI TÍPUSOK KÖZÖTTI ELTÉRÉSEK ÉRTELMEZÉSÉT

ÖSSZEFOGLALÓ:

- FELADATOK TÍPUSAI
- KÖTELEZŐ FELADATOK
- KÖTELEZŐ FELADATOK AZ ÖTV. ALAPJÁN

- KÖTELEZŐ FELADATOK TÖRVÉNYEK ALAPJÁN
- FAKULTATÍV FELADATOK
- FELADAT- ÉS HATÁSKÖRÖK TELEPÍTÉSE, ÁTVÁLLALÁSA

FOGALMAK:

- KÖTELEZŐ FELADATOK
- FAKULTATÍV (SZABADON FÖLVÁLLALHATÓ) FELADATOK
- A FEADAT- ÉS HATÁSKÖRÖK DIFFERENCIÁLT TELEPÍTÉSÉNEK JELENTŐSÉGE

ELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK:

1. MELYEK A HATÁSKÖR-TELEPÍTÉS ELVEI ?
2. MI A KÖTELEZŐ ÉS A FAKULTATÍV FELADATOK KÖZÖTTI KÜLÖNBSÉG?
3. HOGYAN ÉS MILYEN ALAPON KÜLÖNBÖZIK AZ EGYES ÖNKORMÁNYZATTÍPUSOK ÉS –SZINTEK FELADATRENDSZERE?

3. A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK FELADAT- ÉS HATÁSKÖRI ELTÉRÉSEI

CÉL:

A MUNKATÁRS ISMERJE MEG:

1. A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK TÍPUSAINAK MEGHATÁROZÁSA ÉS AZ ELTÉRÉSEK MIBENLÉTÉNEK ÉRTELMEZÉSÉT

ÖSSZEFOGLALÓ:

- TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK
- TERÜLETI ÖNKORMÁNYZATOK, TERÜLETFEJLESZTÉS
- KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZATOK
- A TÉRSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉS EGYSÉGEI

FOGALMAK:

- TERÜLETSZERVEZÉSI DÖNTÉS
- KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZAT
- AZ ÖNKORMÁNYZAT-TÍPUSOK KÖZÖTTI KÜLÖNBSÉGEK JELENTŐSÉGE ÉS PROBLÉMÁI

ELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK:

1. ISMERTESSE A VÁROSSÁ NYILVÁNÍTÁS FELTÉTELEIT ÉS FOLYAMATÁT!
2. MELYEK A MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT FELADATAI?
3. HOGYAN OSZLANAK MEG A FELADATOK A FŐVÁROS ÖNKORMÁNYZATAI KÖZÖTT?
4. SOROLJA FEL A KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZATOK FAJTÁIT!

4. A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK SZERVEZETE ÉS MŰKÖDÉSE

CÉL:

A MUNKATÁRS ISMERJE MEG

1. A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK SZERVEZETI SZABÁLYAINAK ÁTTEKINTÉSÉT
2. AZ SZMSZ SZABÁLYOZÁSI SZEREPÉT: A VÉGREHAJTÁSI TÍPUSÚ ÉS SAJÁT RENDELKEZÉSEKET
3. A MŰKÖDÉS TÖRVÉNYI KERETEIT

ÖSSZEFOGLALÁS:

- A HELYI ÖNKORMÁNYZATI KÉPVISELŐ ÉS A KÉPVISELŐTESTÜLET
- A KÉPVISELŐTESTÜLET MŰKÖDÉSE
- BIZOTTSÁGOK, RÉSZÖNKORMÁNYZATOK
- TISZTSÉGVISELŐK: A POLGÁRMESTER, A JEGYZŐ

FOGALMAK:

- ÖSSZEFÉRHETETLENSÉG
- SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZAT
- AZ ÖNKORMÁNYZATOK SZERVEZET-ALAKÍTÁSI SZABADSÁGA ÉS ANNAK HATÁRAI

ELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK:

1. MUTASSA BE A HELYI ÖNKORMÁNYZAT SZERVEZETÉT!
2. MELYEK A KÉPVISELŐTESTÜLET MŰKÖDÉSÉNEK SZABÁLYAI?
3. MELYEK A HELYI KÉPVISELŐI TEVÉKENYSÉGRE VONATKOZÓ FŐBB SZABÁLYOK?
4. HASONLÍTSA ÖSSZE A TISZTSÉGVISELŐK KAPCSOLATRENDSZERÉT!

5. AZ ÖNKORMÁNYZATOKKAL KAPCSOLATOS ÁLLAMI FELADATOK

CÉL:

A MUNKATÁRS:

1. LEGYEN KÉPES AZ ÁLLAM KÖZPONTI SZERVEI FELADATAINAK MEGHATÁROZÁSÁRA, ÉS ELHATÁROLÁSÁRA AZ ÖNKORMÁNYZATOKKAL KAPCSOLATBAN

ÖSSZEFOGLALÓ:

- AZ ÖNKORMÁNYZATI AUTONÓMIA TARTALMA
- ORSZÁGGYŰLÉS ÖNKORMÁNYZATOKKAL KAPCSOLATOS FELADATAI
- A KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK ÖNKORMÁNYZATOKKAL KAPCSOLATOS FELADATAI
- KORMÁNY ÖNKORMÁNYZATOKKAL KAPCSOLATOS FELADATAI
- A MINISZTERIUMOK FELADATAI
- AZ ÖNKORMÁNYZATOK KÜLSŐ ELLENŐRZÉSE
- KÖZIGAZGATÁSI HIVATAL FELADATAI
- AZ ÖNKORMÁNYZATI JOGOK VÉDELME

FOGALOM:

- AZ ÖNKORMÁNYZATI AUTONÓMIA JELENTŐSÉGE A TÖBBI HATALMI ÁGHOZ VALÓ VISZONYBAN REALIZÁLÓDIK.
- SÚLYOK ÉS ELLENSÚLYOK (GARANCIÁK ÉS KORLÁTOK) A TÖBBI HATALMI ÁGHOZ KÉPEST

ELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK:

1. MI AZ ÖNKORMÁNYZATI AUTONÓMIA FOGALMA ÉS FŐ TARTALMA?
2. HASONLÍTSA ÖSSZE AZ EGYES KÖZPONTI SZERVEK FŐ FELADATAIT ÉS HATÁSKÖREIT AZ ÖNKORMÁNYZATOKKAL KAPCSOLATBAN!
3. A FELADATOK ÉS HATÁSKÖRÖK MEGOSZTÁSA MENNYIBEN SZOLGÁLJA AZ AUTONÓMIA VÉDELME?

6. AZ ÖNKORMÁNYZATI KÖLTSÉGVETÉS BEVÉTELI SZERKEZETE

CÉL:

A MUNKATÁRS:

1. ISMERJE MEG AZ ÖNKORMÁNYZATI BEVÉTELI FORRÁSOK EGYES TÍPUSAIT

ÖSSZEFOGLALÓ:

- AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS ALRENDSZEREI (EMLÉKEZTETŐ)
- AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS ÉS A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK BEVÉTELEI REÁLÉRTÉKÉNEK VÁLTOZÁSA
- AZ ÖNKORMÁNYZAT SAJÁT BEVÉTELEI
- AZ ÁTENGEDETT KÖZPONTI ADÓK
- A NORMATÍV HOZZÁJÁRULÁSOK
- AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁSOK
- A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK KIADÁSAINAK ARÁNYA A GDP %-ÁBAN

FOGALMAK:

- ÖNKORMÁNYZATI BEVÉTELEK
- NORMATÍV TÁMOGATÁSOK
- ADÓERŐ-KÉPESSÉG
- AZ ÖNKORMÁNYZATI FORRÁSSZABÁLYOZÁS „FILOZÓFIÁJA”
- GAZDÁLKODÁSI ÖNÁLLÓSÁG GARANCIÁI

ELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK:

1. AZ ÖNKORMÁNYZATOK GAZDÁLKODÁSÁNAK HELYE AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS RENDSZERÉBEN
2. MUTASSA BE A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK BEVÉTELI SZERKEZETÉT!

7. AZ ÖNKORMÁNYZATOK GAZDÁLKODÁSA

CÉL:

A MUNKATÁRS:

1. ISMERJE MEG A HELYI KÖLTSÉGVETÉSI
GAZDÁLKODÁS ALAPVETŐ SZABÁLYAT,
AZ ÖNKORMÁNYZATI VAGYON JELLEG-
ZETESSÉGEIT

ÖSSZEFOGLALÓ:

- GAZDÁLKODÁSI SAJÁTOSSÁGOK
- AZ ÖNKORMÁNYZATOK KÖLTSÉGVETÉSE
- A GAZDÁLKODÁS ELLENŐRZÉSÉNEK TÍPUSAI
- AZ ÖNKORMÁNYZATOK VAGYONA

FOGALMAK:

- KÖLTSÉGVETÉSI GAZDÁLKODÁS
- TÖRZSVAGYON: FORGALOMKÉPTELEN, KORLÁTOZOTTAN FORGALOMKÉPES
- VÁLLALKOZÓI VAGYON
- VAGYONKATASZTER
- FELELŐSSÉG-MEGOSZTÁS (AZ ÖNKORMÁNYZATI SZERVEK KÖZÖTT)
- A KÖLTSÉGVETÉS KÉSZÍTÉSÉNEK MENETE, A RENDELET TARTALMA
- AZ ÖNKORMÁNYZATI GAZDÁLKODÁS ÖNÁLLÓSÁGA ÉS KONTROLLJA

ELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK:

1. ISMERTESSE AZ ÖNKORMÁNYZATI KÖLTSÉGVETÉS ELKÉSZÍTÉSÉNEK FOLYAMATÁT!
2. HASONLÍTSA ÖSSZE AZ ÖNKORMÁNYZATI GAZDÁLKODÁST ÉRINTŐ ELLENŐRZÉSEK TÍPUSAIT!
3. ISMERTESSE EGY KÖLTSÉGVETÉSI RENDELET TARTALMÁT!
4. MUTASSA BE AZ ÖNKORMÁNYZATI VAGYON TÍPUSAIT!

8. AZ EU-CSATLAKOZÁS ÖNKORMÁNYZATI VONATKOZÁSAI

CÉL:

A MUNKATÁRS:

1. ISMERJE MEG AZ EURÓPAI UNIÓHOZ VALÓ CSATLAKOZÁS ÖNKORMÁNYZATI FELADATOKRA GYAKOROLT KÖZVETETT ÉS KÖZVETLEN HATÁSAIT

ÖSSZEFOGLALÓ:

- HARMONIZÁCIÓS KÖTELEZETTSÉG HELYI SZINTEN
- A HELYI JOGALKOTÁS TÖRVÉNYI KERETEINEK ALAKULÁSA
- AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGI SZABÁLYOZÁS ÖNKORMÁNYZATOKAT ÉRINTŐ LEGFONTOSABB TERÜLETEI
- KÖRNYEZETVÉDELEM

FOGALOM:

- JOGHARMONIZÁCIÓ

- DEREGULÁCIÓ
- A CSATLAKOZÁS HATÁSA AZ ÖNKORMÁNYZATI ÖNÁLLÓSÁGRA
- ÁGAZATI-SZAKMAI TEENDŐK FELVÁZOLÁSA

ELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK:

1. HOGYAN ILLESZKEDNEK AZ EU JOGRENDSZÉBE AZ ÖNKORMÁNYZATOK A CSATLAKOZÁSI FOLYAMAT KÜLÖNBÖZŐ SZAKASZAIBAN?
2. A KÖRNYEZETVÉDELEM TERÜLETÉN MELYEN HARMONIZÁCIÓS FELADATOKAT KELL MEGOLDANI?

